

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

(протокол «01» вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

спеціальність D1 Облік і оподаткування

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет обліку та фінансів

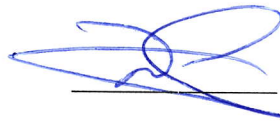
Полтава
2026 – 2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Економічна теорія для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності D1 Облік і оподаткування.

Мова викладання державна

Розробник: Дорошенко Андрій, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, кандидат економічних наук, доцент

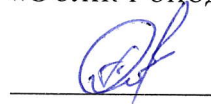
«01» вересня 2026 року

Андрій ДОРОШЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Облік і оподаткування»

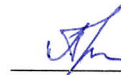
«01» вересня 2026 року

Людмила ЯЛОВЕГА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування» протокол «01» вересня 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Тетяна ПРИЙДАК

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів	6	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курс)	1-й D1OO_бд_2026	1-й D1OO_бз_2026
Семестр	1	1/2
Лекції (годин)	32	2/2
Практичні (годин)	28	0/4
Самостійна робота (годин)	120	172
в т. ч. індивідуальні завдання (годин)	-	контрольна робота 80
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: дисципліни фундаментально-прикладного спрямування повної загальної середньої освіти.

4. Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові) (ФК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Програмні результати навчання / результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	- знати економічні категорії, закони; - розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	- знати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві; - володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

6. Методи навчання і викладання

- словесні методи (лекція, пояснення, бесіда);
- наочні методи (демонстрування, спостереження, ілюстрування);
- практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною, науковою літературою, нормативно-правовими актами, робота з джерелами в мережі Інтернет);
- методи усного контролю (опитування);
- методи письмового контролю (контрольна робота, екзамен);
- методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи);
- методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу і новизни навчального матеріалу; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти);
- інтерактивні методи навчання (дискусії, дебати, групові обговорення, метод «Займи позицію», круглий стіл);
- комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Суспільство та його економічне життя. Предмет економічної теорії, її функції та місце в системі економічних наук. Економічні категорії. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Економічні суперечності. Методологія економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічна теорія та економічна політика. Економічна поведінка. Економічне мислення. Філософія економічної теорії.

Зародження та розвиток економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії та основні економічні школи. Внесок українських вчених-економістів у розвиток світової економічної науки.

Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів. Економічні інтереси – рушійна сила соціально-економічного розвитку.

Зміст та види суспільного виробництва. Фактори виробництва. Розподіл праці. Спеціалізація праці. Кооперація праці. Поєднання факторів виробництва. Виробнича функція та її складові.

Виробництво та його результати. Продукт виробництва. Виробнича функція. Виробничі можливості в економічній системі та проблема вибору. Обмеженість ресурсів та безмежність потреб. Крива виробничих можливостей. Ефективність використання виробничих ресурсів.

Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці. Економічна система: її сутність та структурні елементи. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи. Економічні відносини та їх суб'єкти. Структура економічних відносин. Соціально-економічні відносини. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини.

Принципи класифікації економічних систем. Адміністративно-командна економіка як система, механізм її функціонування, переваги та недоліки. Адміністративно-командний стиль економічного мислення. Ринкова економіка як система. Основні риси ринкової економіки, її переваги та недоліки. Моделі ринкової економіки. Змішана економіка, її основні риси. Моделі змішаної економіки. Особливість економічної системи України на сучасному етапі.

Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Роздержавлення та приватизація. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.

Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші. Натуральне господарство та його характеристика. Умови виникнення товарного господарства та його загальна характеристика. Види товарного виробництва. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар та його властивості. Закон вартості та його роль у розвитку товарного виробництва. Альтернативні теорії вартості. Ціна її сутність. Функції цін. Види цін. Теорії ціни. Основні фактори, що обумовлюють ціни на продукцію фірми.

Еволюція форм вартості та сутність грошей. Функції грошей. Альтернативні теорії грошей. Товарно-грошовий обіг: основні терміни та закони. Теорія грошей та грошового обігу. Еволюція грошей. Сучасна грошова система. Закони обігу грошей.

Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку. Ринок, умови його виникнення та історичні етапи розвитку. Функції ринку. Види ринків та їх взаємозв'язок. Суб'єкти ринкової економіки. Ринкова інфраструктура, її елементи та роль у розвитку економіки. Ринкова інфраструктура та фінансові посередники. Основні напрямки становлення ринкової інфраструктури в Україні.

Сутність попиту. Закон попиту. Крива попиту. Цінові та нецінові детермінанти попиту. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Ціна рівноваги. Еластичність попиту та пропозиції.

Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі. Конкуренція – основа ринкового механізму господарювання. Види конкуренції. Форми та методи конкуренції.

Причини виникнення та сутність монополій. Основні форми монополій. Монополістична конкуренція. Олігополія: характерні риси, види. Конкуренція в умовах регульованого ринкового господарства.

Антимонопольне законодавство. Особливості антимонопольної політики в Україні.

Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки. Секторна модель кругопотоку. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин. Двоїста роль домогосподарств в економіці. Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Інвестиційна поведінка домогосподарств.

Поняття підприємства (фірми, корпорації). Форми і види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств в ринковій економіці. Види акціонерних товариств та особливості управління. Акціонерна власність в економічній системі. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Проблеми розвитку підприємств в Україні.

Сутність та функції підприємництва. Підприємець – основна фігура економічного прогресу. Роль підприємництва в ринковій економіці. Основи маркетингу та менеджменту.

Тема 8. Витрати виробництва і прибуток. Сутність та економічне значення витрат виробництва. Теорії витрат виробництва. Суспільні витрати виробництва. Економічні і бухгалтерські витрати та їх структура. Валові, середні та граничні витрати. Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Альтернативні підходи.

Доход фірми. Валовий дохід, його сутність та структура. Прибуток фірми, його види. Концепції прибутку та їх витоки. Норма прибутку. Міжгалузева конкуренція та формування середньої норми прибутку.

Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу. Капітал та його сутність. Види капіталу. Постійний та змінний капітал. Структура виробничого капіталу. Основний та оборотний капітал. Фізичне та моральне зношування капіталу. Амортизація.

Кругообіг капіталу. Оборот капіталу. Показники ефективного використання основного та оборотного капіталу. Нагромадження капіталу. Інвестування. Особливості нагромадження капіталу в світі та в Україні.

Капітал у сфері торгівлі. Товарні біржі. Торговельний прибуток. Фондова біржа.

Рентні відносини та форми земельної ренти. Земельна рента та орендна плата. Ціна землі. Ринок земельних ресурсів в Україні.

Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки. Основні поняття макроекономіки та їх взаємозв'язок. Сутність і види економічного відтворення. Просте та розширене відтворення. Сукупний суспільний продукт. Валовий внутрішній продукт, його сутність і відтворювальна структура. Чистий внутрішній продукт і національний дохід. Національне багатство.

Розподільні відносини та їх місце у відтворювальному процесі. Сутність розподілу національного доходу. Об'єктивні основи формування доходів населення. Диференціація доходів населення. Крива Лоренца.

Тіньовий сектор в економічному відтворенні. Масштаби і особливості тіньового сектора в Україні.

Тема 11. Економічний розвиток. Відтворення та економічне зростання. Мета та фактори економічного зростання. Типи економічного зростання. Чинники економічного зростання. Економічне зростання на основі диверсифікації, технічної модернізації та інноваційної діяльності. Економічне зростання як одна із цілей сталого розвитку.

Циклічні коливання економічного зростання. Теорії циклів: дискусійні проблеми. Середні та малі цикли. Довгі хвилі в економіці. Економічні кризи та їх причини. Особливості розвитку економіки в Україні.

Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція. Зайнятість: сутність і форми. Теорії зайнятості. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Види і форми безробіття. Державне регулювання зайнятості та його методи. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні. Заробітна плата, її форми та функції. Теорії заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата та її критерії. Людський капітал.

Інфляція: сутність, причини, основні види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика. Інфляція і зайнятість населення.

Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки. Необхідність державного регулювання: можливості та межі. Еволюція поглядів на економічну роль держави в ринковій економіці. Цілі та інструменти державного

регулювання. Економічні функції уряду. Основні напрямки державного регулювання.

Соціальна політика держави. Проблема подолання бідності. Проблеми багатих і бідних. Межа бідності: абсолютна і відносна. Проблеми бідних і багатих в Україні. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Система соціального захисту. Подолання бідності як одна із цілей сталого розвитку.

Інноваційна політика держави. Особливості сучасної економічної політики в Україні.

Тема 14. Фінансово-кредитна система. Фінансова система. Сутність фінансів. Державні фінанси. Державний бюджет. Бюджетний дефіцит та способи його мінімізації. Проблеми збалансованої політики. Державний борг. Фіскальна політика. Податкова система України. Крива Лаффера. Фіскальні методи регулювання виробництва.

Позичковий капітал і відсоток. Сутність кредиту та його форми. Банки, їх роль та функції. Центральні і комерційні банки. Фінансово-кредитні організації. Механізм грошово-кредитного регулювання. Основні інструменти монетарної політики. Вплив грошово-кредитної політики на рівень суспільного виробництва.

Тема 15. Сутність і структура світового господарства. Світове господарство: його сутність та структура. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Європейське економічне співтовариство і його місце у світовій економіці. Інтеграція України у світову економіку.

Міжнародна торгівля та її економічні основи. Міжнародні товарні ринки. Протекціонізм і вільна торгівля. Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія. Прямі та портфельні інвестиції. Міжнародні кредити.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна валютна система, валютні ринки і валютний курс. Конвертованість валюти. Платіжний баланс та його регулювання. Міжнародна міграція робочої сили. Інші форми міжнародних економічних відносин.

Державне регулювання світогосподарських зв'язків.

Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем. Причини виникнення та сутність глобальних проблем. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем.

Роззброєння та його роль у вирішенні глобальних проблем. Екологічна криза та форми її прояву. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Проблеми економічної відсталості окремих країн.

Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма здобуття освіти				заочна форма здобуття освіти			
	D100 бд 2026				D100 бз 2026			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 11. Економічний розвиток	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 14. Фінансово-кредитна система	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	10	2	-	8	10	-	-	10
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	10	2	-	8	10	-	-	10
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	80	-	-	80
Усього годин	180	32	28	120	180	4	4	172

8. Теми семінарських занять

Назви тем	Кількість годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
	D100 бд 2026	D100 бз 2026
	у тому числі	у тому числі
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	2	-
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	2	-
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	2	-
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	2	2
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	2	-
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	2	-
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	2	-
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	2	-
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	2	2
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	2	-
Тема 11. Економічний розвиток	2	-
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	2	-

Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	2	-
Тема 14. Фінансово-кредитна система	2	-
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	-	-
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	-	-
Усього годин	28	4

Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назви тем	Кількість годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
	D100 бд 2026	D100 бз 2026
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	6	10
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	6	8
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	6	10
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	8	10
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	8	12
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	8	10
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	8	12
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	8	12
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	8	10
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	8	12
Тема 11. Економічний розвиток	8	12
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	8	12
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	6	10
Тема 14. Фінансово-кредитна система	8	12
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	8	10
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	8	10
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	80
Усього годин	120	172

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в позааудиторний час контрольної роботи для здобувачів заочної форми здобуття освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	- знати економічні категорії, закони; - розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	поточний контроль: 1) опитування; 2) виконання завдань самостійної роботи (виконання науково-дослідницьких завдань); 3) контрольна робота. семестровий контроль: екзамен
ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	- знати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві; - володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	поточний контроль: 1) опитування; 2) виконання завдань самостійної роботи (виконання науково-дослідницьких завдань); 3) контрольна робота. семестровий контроль: екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання завдань самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання) ¹	контрольна робота ²	екзамен	
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	3				3
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	3				3
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	3				3
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	3				3
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	3				3
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	3				3
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	3				3
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	3				3
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	3				3
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	3				3
Тема 11. Економічний розвиток	3				3
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	3				3
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	3				3
Тема 14. Фінансово-кредитна система	3				3
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	-				-
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	-				-
Виконання науково-дослідницького завдання (теми 1-4)	-	5			5
Виконання науково-дослідницького завдання (теми 5-9)	-	5			5
Виконання науково-дослідницького завдання (теми 10-16)	-	5			5
Контрольна робота (теми 1-4)	-	-	8		8
Контрольна робота (теми 5-9)	-	-	7		7
Контрольна робота (теми 10-16)	-	-	8		8
Всього	42	15	23	-	80
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	42	15	23	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання – в кількості 3 од.) в розрізі тем 1-4; 5-9; 10-16 навчальної дисципліни (за кожне завдання отримуючи максимум 5 балів), при цьому бали виставляються окремими позиціями наприкінці семестру;

² протягом семестру передбачено написання трьох контрольних робіт по темах 1-4 (максимум 8 балів); по темах 5-9 (максимум 7 балів); по темах 10-16 (максимум 8 балів) навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремими позиціями наприкінці семестру.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання завдань самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання) ¹	контрольна робота ²	екзамен	
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	-				-
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	-				-
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	-				-
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	8				8
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	-				-
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	-				-
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	-				-
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	8				8
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	-				-
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	-				-
Тема 11. Економічний розвиток	-				-
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	-				-
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	-				-
Тема 14. Фінансово-кредитна система	-				-
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	-				-
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	-				-
Виконання науково-дослідницького завдання (теми 1-8)	-	7			7
Виконання науково-дослідницького завдання (теми 9-16)	-	7			7
Виконання індивідуалізованого завдання для заочної форми навчання (контрольна робота)	-	-	50		50
Всього	16	14	50	-	80
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	16	14	50	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання – в кількості 2 од.) в розрізі тем 1-8; 9-16 навчальної дисципліни (за кожне завдання отримуючи максимум 7 балів), при цьому бали виставляються окремими позиціями наприкінці семестру;

² протягом семестру передбачено виконання індивідуалізованого завдання (контрольна робота, що містить 5 теоретичних питань) (максимум 50 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Шкала та критерії оцінювання (для денної форми здобуття освіти) опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
2	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів та про достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
1	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарного рівня знань основних економічних категорій та законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

виконання завдань самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку повного висвітлення теми дослідження, його захисту та надання повних чітких відповідей на питання викладача, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
4	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку повного висвітлення теми дослідження, його захисту та надання нечітких відповідей на питання викладача, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
3	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку нечіткого висвітлення теми дослідження, його захисту та надання неповних відповідей на питання викладача, що свідчить про середній рівень знань економічних категорій та законів, а також середній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
2	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку неповного висвітлення теми дослідження, що свідчить про базовий рівень знань економічних категорій та законів.
1	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання у випадку фрагментарного висвітлення теми дослідження, відсутність захисту, що свідчить про низький рівень знань економічних категорій та законів.

0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених виконаних науково-дослідницьких завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

контрольна робота

(КР теми 1 – 4 питання 1 та 2, КР теми 5 – 9 питання 1, КР теми 10 – 16 питання 1 та 2)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
2	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів та про достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
1	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання фрагментарної відповіді, що свідчить про низький рівень знання економічних категорій, законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності наданої відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

контрольна робота

(КР теми 1 – 4 питання 3 та 2, КР теми 5 – 9 питання 2 і 3, КР теми 10 – 16 питання 3)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів..
1	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань економічних категорій, законів та про достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності наданої відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання (для заочної форми здобуття освіти) опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів
4-6	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів та про достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
1-3	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання фрагментарної відповіді, що свідчить про низький рівень знання економічних категорій, законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

виконання завдань самостійної роботи (науково-дослідницькі завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку повного висвітлення теми дослідження, його захисту та надання повних чітких відповідей на питання викладача, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
6	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку повного висвітлення теми дослідження, його захисту та надання нечітких відповідей на питання викладача, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
5	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку нечіткого висвітлення теми дослідження, його захисту та надання неповних відповідей на питання викладача, що свідчить про середній рівень знань та розуміння економічних категорій та законів, а також середній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
3-4	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання та його захист у випадку неповного висвітлення теми дослідження, що свідчить про базовий рівень знань економічних категорій та законів.
1-2	здобувач вищої освіти отримує за виконане науково-дослідне завдання у випадку фрагментарного висвітлення теми дослідження, відсутність захисту, що свідчить про низький рівень знань економічних категорій та законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених

	виконаних науково-дослідницьких завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 теоретичних питань, оцінюється в розрізі окремих питань	
10	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
7-9	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання нечіткої відповіді, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
4-6	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про базовий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів.
1-3	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання неповної відповіді з помилками, що свідчить про фрагментарні знання економічних категорій та законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

За досягнення у науковій та дослідницькій діяльності, пов'язаній із навчальною дисципліною Економічна теорія (участь і перемога в олімпіадах, участь у дебатах, підготовка наукових публікацій), здобувачу вищої освіти можуть бути нараховані заохочувальні бали понад основну шкалу оцінювання. Загальна кількість заохочувальних балів під час поточного контролю з навчальної дисципліни не може перевищувати 10 балів.

Перелік додаткових видів діяльності та кількість заохочувальних балів

Вид досягнення у науковій та дослідницькій діяльності	Максимальна кількість балів
Участь у I турі олімпіади з Економічної теорії	5
Перемога у I турі олімпіади з Економічної теорії	10
Участь в дебатах з Економічної теорії	5
Перемога в дебатах з Економічної теорії	10
Підготовка наукової публікації	10

Шкала та критерії оцінювання Екзамену (4 теоретичних питання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знань та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональні зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; про високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
3-4	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів.
2	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про базовий рівень знань економічних категорій та законів.
1	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку фрагментарного розкриття теоретичного питання, що свідчить про фрагментарні знання економічних категорій та законів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, під'єднаний до мережі Internet. Програмне забезпечення: OS Windows, MS Office, PowerPoint, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, доступ до інтернет-ресурсів, онлайн платформа Google Meet. Мультимедійне обладнання (проектор), дошка аудиторна, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, репозитарій ПДАУ.

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** виконання та перескладання здобувачами вищої освіти за всіма формами контролю здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosvitniyproces2025.pdf>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>).

- **щодо академічної доброчесності:** здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf>). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення

посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Процедура розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/komisiiad2022.pdf>).

Спеціальні та локальні нормативно-правові акти з питань забезпечення академічної доброчесності представлено на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>);

- **щодо використання інструментів штучного інтелекту:** здійснюється у відповідності до Конституції України; законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», «Про академічну доброчесність»; Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, з урахуванням положень Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2024/1689 від 13.06.2024, а також рекомендацій Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації України «Штучний інтелект у закладах вищої освіти»; Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitnomuprocipdau.pdf>). Умови застосування ШІ в навчальній дисципліні Економічна теорія» базуються на двох режимах:

частково на режимі А – «ШІ не використовується». Застосування інструментів штучного інтелекту під час написання аудиторної контрольної роботи та на екзамені. Здобувач виконує ці види роботи самостійно.

частково на режимі Б – «ШІ використовується обмежено». Використання ШІ допускається виключно для наступних цілей:

- 1) пошук і систематизація наукових джерел;
- 2) переклад іноземних текстів;
- 3) перевірка граматики та орфографії власного тексту;
- 4) підготовка структури або плану роботи;
- 5) підготовка ілюстративних матеріалів до презентацій.

Режим А – «ШІ не використовується». Застосування інструментів штучного інтелекту під час виконання відповідного завдання або в межах дисципліни не допускається. Здобувач виконує роботу самостійно;

- **щодо відвідування занять:** у відповідності до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proosvitniuproc2025.pdf) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету;

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaпрoneformalnuosvitu2025.pdf>);

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaпроосінуванняздобувачів2025.pdf>).

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка). Київ : Центр учбової літератури, 2019. 664 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. І. Фролов, О. Ю. Александрова. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 163 с.
3. Економічна теорія: навч. посіб. Укл: Колосінська М. І., Белей С. І., Бойда С. В. Чернівці: Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 200 с. URL: <http://surl.li/knhjjh>.
4. Економічна теорія: підручник. [Якобчук В. П., Ходаківський Є. І., Литвинчук І. Л., Симоненко Л. І., Довженко В. А., Захаріна О. В., Тищенко С. В., Іванюк О. В., Кравець І. В., Пугачова Н. С.] / за заг. ред. В.П. Якобчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с. URL: https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12643.pdf?srsId=AfmBOoqyoCyPJ6-S3th9am4fDMnwt1_edak6pH5k9zRvg9EQ__hCK2p.
5. Економічна теорія : навч. посіб. Укл: М. І. Колосінська, С. І. Белей, С. В. Бойда. Чернівці : Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 200 с. URL : <https://repository.ldufk.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5020fc48-6d8a-4c78-9995-c922d2d7811d/content>.
6. Захарченко О. В., Барановська М. І., Козак Ю. Г., Курмиженко В. В. та ін. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
7. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 382 с.
8. Мікроекономіка: навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://surl.li/dsobti>.
9. Томілін О., Дорошенко А., Краснікова О. Гроші та кредит : навч. посіб. Електронне видання. РВВ ПДАУ. 2026. 194 с. URL: <https://dspace.pdaa.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d6351b4c-62a8-481c-97a2-2f7b3f7042e4/content>

Допоміжні:

1. Буряк Є. В., Редько К. Ю., Чорновол А. О., Орленко О. В. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни (євроінтеграційні аспекти). *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. Вип. 34. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/617/568>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.87>.
2. Даниленко А. І. Особливості інвестиційної політики в реальному секторі економіки України. *Фінанси України*. 2021. № 4 (305). С. 24 – 47.
3. Дорогань-Писаренко Л. О., Дорошенко А. П., Скубій В. О. Безробіття в Україні: сутність та основні тенденції. *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 2 (19). С. 3 – 8. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8064>. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-2-1>.
4. Дорошенко А. П. Теоретичні аспекти цінової еластичності попиту. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 2 (07). URL: <http://pev.kpu.zp>.

ua/vypusk-2-07, <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1250>.

5. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Кончаковський Є. О. Валовий внутрішній продукт України: рівень та перспективи зростання. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 52. Частина 1. С. 72 – 77. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.52-10>.

6. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Криштоп М. О., Ніколаєв Ю. Ю. Стратегічні підходи до забезпечення платоспроможності підприємства. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 18. URL : <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/468>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15459369>.

7. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Корнієнко Е. В., Михайлик С. І. Інструменти діагностики банкрутства як основа антикризового управління підприємством. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. № 2. Том 2. С. 151-160. URL : <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/article/view/64/63>. DOI: 10.60022/2(2)-17S.

8. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Петіченко О. В., Оніщенко С. В. Адаптаційні стратегії підвищення ефективності підприємства в умовах економічних загроз. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 11. URL : <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/504/509>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15491124>.

9. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Телятник В. В. Вплив системи оподаткування на фінансові результати діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. URL : <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2531/2567>.

10. Капаєва Л. М., Рудич А. І., Дорошенко А. П. Трансформація концептуальної основи та системи «зелених» фінансів для забезпечення реалізації цілей: сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 1. С. 237-241. URL : <http://ujae.org.ua/transformatsiya-kontseptualnoyi-osnovy-ta-systemy-zelenyh-finansiv-dlya-zabezpechennya-realizatsiy-tsilej-stalogo-rozvytku/>.

11. Кмитюк Т. Л., Шабелян М. Я. Аналіз та прогнозування рівня бідності в Україні. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4499>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.87>.

12. Коваленко В., Шелудько С., Безкровний О., Дорошенко О., Дорошенко А., Борса В. Інтеграція принципів блокчейн в архітектуру платіжної безпеки фінансової системи. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2026. № 2(67), 37–53. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.67.2026.5170>.

13. Козицька Г. В., Лазнева О. І. Криптовалюта в умовах цифрової трансформації економіки. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3774>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.39>.

14. Кудлаєнко С. В., Осовська Г. В., Чорна Л. О., Волківська А. М., Савчук Б. В. Підвищення якості продукції яка чинник зростання конкурентоздатності, підвищення рівня й якості життя населення та забезпечення

економічної, соціальної і екологічної безпеки. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4204>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.28>.

15. Кудряшов В. П. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури. *Фінанси України : наук.-теорет. та інформ.-практ. журнал*. 2021. № 5. С. 111 – 128. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.05.111>.

16. Кузнєцова Т. В., Банар О. В., Понедільчук Т. В., Кузнєцов Є. С. Методологія досліджень у галузі бізнес-аналізу, економіки та менеджменту. *Ефективна економіка*. 2024. № 6. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3987>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.6>.

17. Кузьома В. В. Домінанти забезпечення продовольчої безпеки за умов сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4463>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.51>.

18. Ливч В. Методологія комплексної оцінки бюджетування ЦСР в Україні. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/byudzhetyvannya-tsiley-staloho-rozvytku-vklyuchaye-metodolohiyu-ta-zvit-iz-byudzhetyvannya-tssr>.

19. Ліпський Ю. В. Генезис концепцій суспільного відтворення та його економічних відносин. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4465>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.53>.

20. Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. Макроекономіка : підручник. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.

21. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.

22. Перепьолкіна О. О., Шевчик Б. М., Ковтун О. І. Економічна теорія : навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і допов. Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2025. 352 с.

23. Петрук О. М., Трусова Н. В., Защипас С. М. Ефективність інфляційного таргетування в Україні. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4436>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.24>.

24. Подольський М. Р., Брик Д. В. Наукові підходи для досягнення цілей сталого розвитку України. *Modalități conceptuale de dezvoltare a științei modern: zбірник наукових праць АЮГОΣ*. 2020. Vol. 5. P. 52 – 55. DOI [10.36074/20.11.2020.v5.15](https://doi.org/10.36074/20.11.2020.v5.15).

25. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постанова КМУ від 03.03.2021 р. № 179. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.

26. Про Цілі сталого розвитку України на період 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

27. Руда М. В., Мазурик М. М. Співпраця України та ЄС у сфері сталого розвитку: огляд перспектив. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 3 (1). С. 204 – 211. URL:

<http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/jun/23805/menedzhment121-206-213.pdf>.

28. Ткач О. В. Дослідження інфляційних процесів в Україні. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3808>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.73>.

29. Томілін О., Дорошенко А., Зоря С., Тютюнник Ю., Краснікова О., Бражник Л., (2025). Інструментарії моделювання та прогнозування агротехнічних факторів у органічному землеробстві. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 3 (62). PP. 175–195. DOI: 10.55643/fcaptp.3.62.2025.4710. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4710/4371>.

30. Томілін О. О., Дорошенко А. П., Безкровний О. В. Джерела фінансового забезпечення в організації кредитного процесу сектору економіки. *Економічний простір*. 2025. №. 198. С. 130–136. URL : <https://economic-prostir.com.ua/article/198-dzherela-finansovogo-zabezpechennya-v-organizacziyi-kredytnogo-proczesu-sektoru-ekonomiky/>.

31. Ignatyuk A., Khumarova N., Vitrenko A., Kuzmenko O., Koptieva H., Doroshenko A. Substantiation of the Choice Diversification Strategy for Ensuring the Safety of the Enterprise Activity. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. ISSN: 2277 – 3878. Volume 8. Issue 4. November 2019. DOI: 10.35940/ijrte.D9531.118419.

32. Khumarova N., Doroshenko A., Ukhanova I., Matiuk T., Kopytko V., Poluiaktova O. The Impact of International Labour Migration on the Socio-Economic Development of the Region. *International Journal of Management*. 2020. 11 (5). pp. 618 – 630. URL: <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType= IJM&VType=11&IType=5>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу. URL : <https://www.fiu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.